

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GIŻYCKIEGO ZA 2017 ROK

Podstawa działania:

Ustawa z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej
(t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1261z późn. zm.)

Teren działania:

Miasto Giżycko
Miasto – Gmina Ryn
Gmina Giżycko
Gmina Kruklanki
Gmina Miłki
Gmina Wydminy

Spis treści:

Wprowadzenie.....	2
Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska.....	3
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	10
Środowisko pracy.....	14
Higiena Dzieci i Młodzieży.....	19
Zwalczanie chorób zakaźnych	22
Szczepienia ochronne.....	29
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	32
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna.....	36

Stan sanitarno – epidemiologiczny powiatu giżyckiego w 2017 roku

Jak co roku przedstawiamy Państwu raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu giżyckiego. Opisujemy w nim działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej naszego regionu w roku 2017, który był dla nas kolejnym bardzo pracowitym. Odzwierciedla on nie tylko pracę naszych służb w 2017 roku, ale pokazuje też zmiany jakie zachodzą w naszym społeczeństwie i regionie. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zwykle kojarzona z kontrolami i mandatami. Natomiast naszym głównym zadaniem nie jest karanie lecz dbałość o bezpieczne warunki sanitarno – higieniczne i sanitarno – techniczne życia, pracy, nauki i odpoczynku mieszkańców naszego powiatu i osób przyjeżdżających do nas turystycznie.

Z każdym rokiem zwiększa się zakres działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Od trzech lat prowadzimy rejestry nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę, HIV i AIDS oraz rejestry zachorowań na choroby weneryczne, na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez placówki ochrony zdrowia.

Nadal problemem naszego powiatu, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy, są bardzo wysokie współczynniki zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców) na kleszczowe zapalenie mózgu KZM (*prawie 10 – krotnie wyższy niż w kraju i 4 - krotnie wyższy niż w województwie*) i boreliozę (*ponad 3 – krotnie wyższe niż w kraju i 2 -krotnie wyższy niż w województwie*).

W minionym roku w naszym powiecie pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wg ewidencji było 1695 obiektów, skontrolowaliśmy 1055 (62,2%, w 2016) ,w których przeprowadziliśmy 1738 kontroli sanitarnych (2073 w 2015 r., 2040 w 2016), w tym: 95 kontroli i wizytacji w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, 203 dochodzenia epidemiologiczne dotyczące opracowań chorób zakaźnych oraz 3 wizytacje w ramach promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej. Pobraliśmy do badań laboratoryjnych 270 próbek. Wydaliśmy 695 decyzji (w tym: 372 merytoryczne), 51 postanowień oraz 31 tytułów wykonawczych. Za zaniedbania sanitarno-higieniczne nałożyliśmy 14 mandatów karnych na kwotę 1930 zł.

W ogólnej ocenie stan sanitarno-epidemiologiczny naszego powiatu w 2017 roku był dobry. Systematycznie poprawia się sytuacja w zakładach pracy, placówkach służby zdrowia, szkołach, obiektach turystycznych, placówkach handlowo – usługowych.

Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska

Ustawa z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowi, że do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące m.in. higieny środowiska, a zwłaszcza wody do spożycia, czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wód i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach. Powyższe zadania realizują pracownicy pionu higieny komunalnej, czuwając nad bezpieczeństwem sanitarnym ludności poprzez sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej i urządzeniami wodnymi.

Działalność kontrolna w obiektach nadzorowanych

W 2017 roku pod nadzorem pionu higieny komunalnej znajdowało się 243 obiektów w tym: 222 obiektów użyteczności publicznej, wśród nich m.in. domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, schroniska, ośrodki wypoczynkowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), baseny ustępy publiczne, dworce, przystanie jednostek pływających, cmentarze , 20 urządzeń wodnych (o 4 wodociągi lokalne, w ośrodkach turystycznych, więcej niż w 2016 roku) oraz 1 kąpielisko.

Przeprowadzane kontrole, obejmujące swoim zakresem przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno- higienicznego w obiektach, w większości przypadków nie wykazały zaniedbań sanitarno-porządkowych. Spośród 243 obiektów w 2017 roku, skontrolowano 234 obiekty (96,3%), niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny stwierdzono w 11 obiektach (10 obiektów użyteczności publicznej: 2 obiekty wczasowo-turystyczne: *Hostel Twierdza Boyen w Giżycku* oraz 1 - w użytkowaniu przedsiębiorcy, *Cmentarz komunalny Kamionki, Cmentarz komunalny Miłki, kaplice przedpogrzebowe w Miłkach i Wilkasach* oraz 1 kostnica w użytkowaniu przedsiębiorcy, *Orlik przy Szkole Podstawowej Nr 7, Przystań jednostek pływających rekreacyjnych, Salon SPA* oraz 1 *Stacja Uzdatniania - wody wodociąg publiczny Orłowo*), co stanowiło 4,7% ogółu skontrolowanych (w 2016 roku kontrole 235 obiektów, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny stwierdzono w 13 - obiekty użyteczności publicznej: 6 obiekty wczasowo-turystyczne, *basen przy hotelu, kostnica w użytkowaniu przedsiębiorców, hostel twierdza Boyen w Giżycku, cmentarz komunalny Kamionki, Cmentarz komunalny Miłki, kaplica Miłki, Przystanek PKS Giżycko ul. Kolejowa*, co stanowiło 5,5 % ogółu skontrolowanych, w 2015 roku 227 obiektów, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny stwierdzono w 14 - obiekty użyteczności publicznej m. in. obiekty wczasowo-turystyczne, *pralnia, ustęp publiczny, Orlik przy Szkole Podstawowej Nr 7, GCK Giżycko*, co stanowiło 6,2 % ogółu skontrolowanych).

Przeprowadzono 373 kontrole sanitarne, wydano 86 decyzji administracyjnych, 29 decyzji płatniczych, 39 postanowień, 2 tytuły wykonawcze, pobrano 120 prób (m.in. próby wody do spożycia, wody z kąpieliska, wody z basenu). Nie nakładano mandatów karnych.

Baza noclegowa

Hotele, pensjonaty i motele oraz ośrodki wypoczynkowe stanowią bazę noclegową naszego powiatu. Pod nadzorem pionu higieny komunalnej w 2017 roku było 12 hoteli, 1 motel, 3 pensjonaty, 6 campingów, 57 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie stanu sanitarnego placówek świadczących usługi hotelarskie były: gospodarka wodno-ściekowa i postępowanie z odpadami komunalnymi, sprawność wentylacji pomieszczeń, stan sanitarno-techniczny obiektu (m.in. pokoje noclegowych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych), postępowanie z bielizną oraz przestrzeganie zasad higieny przez personel. Standard kontrolowanych obiektów systematycznie się poprawia. Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 2 z nich - Hostel Twierdza Boyen w Giżycku oraz 1 w użytkowaniu przedsiębiorcy, (prowadzone jest postępowanie administracyjne, określające termin wykonania obowiązku).

Bezpieczeństwo osób podróżujących – dworce

W ewidencji Inspekcji znajduje się 1 dworzec PKP, 4 przystanki PKP, 1 przystanek PKS. W 2017 r. niewłaściwy stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 1 obiekcie – Dworzec PKP Giżycko : prowadzone było postępowanie administracyjne, określające termin wykonania obowiązku – uzyskano poprawę, zakończono postępowanie.

Ustępy publiczne ogólnodostępne

W 2017 roku kontynuowano kontrole stanu sanitarno-technicznego ustępów publicznych i ogólnodostępnych. W dalszym ciągu istotnym problemem jest dostępność toalet dla turystów, szczególnie w miejscowościach najliczniej odwiedzanych w okresie letnim. Na terenie powiatu znajduje się 7 ustępów publicznych, wszystkie skontrolowano i oceniono jako dobre.

Obiekty rekreacji wodnej

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 8 kwietnia 2011 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1602) i Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 28 kwietnia 2011 r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanym do kąpieli (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2082), określa sposób zarządzania jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli, nadzoru nad jakością wody, nakłada obowiązki na organizatorów kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz organy państwowej inspekcji sanitarnej.

Od 2011 roku nastąpiły istotne zmiany w ewidencji nadzorowanych kąpielisk. Dotychczas każde kąpielisko wykorzystywane przez ludzi do kąpieli było objęte nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a jakość wody była systematycznie kontrolowana i oceniana przez pracowników PIS. Zgodnie z powyższymi przepisami, od 1 stycznia 2011 r. zarówno kąpieliska, jak i miejsca

wykorzystywane do kąpieli muszą mieć swojego organizatora, który podejmie się przygotowania takiego miejsca oraz na którym będzie spoczywał obowiązek badania wody.

W 2017 roku uchwałą rady miasta na terenie powiatu giżyckiego zostało wyznaczone 1 kąpielisko: kąpielisko Giżycko - Plaża nad jeziorem Niegocin. W dniu 29.08.2017 r. stwierdzono na kąpielisku (dwudniowy) zakwit sinic *Microcystis*, *Anabena*, *Aphanizomenon* (potwierdzony analizą mikroskopową). W tym dniu wprowadzono zakaz kąpieli, po dwóch dniach przeprowadzono ponowną wizualną ocenę jakości wody (potwierdzona analizą mikroskopową) - nie stwierdzono obecności sinic (stwierdzono pojedyncze organizmy planktonowe). Odwołano tymczasowy zakaz kąpieli z uwagi, iż jakość wody odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn.08.04.2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (t. j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1602). Wydano 7 bieżących ocen jakości wody (6 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpieli , 1 ocena wprowadzająca tymczasowy zakaz kąpieli) oraz jedną ocenę sezonową (dot. kąpieliska) po zakończeniu sezonu.

Ponadto w sezonie 2017 zbadano wodę, na zlecenie organizatorów, z 13 miejsc wykorzystywanych do kąpieli (1 miejsce do kąpieli w trakcie sezonu zostało zlikwidowane). Jakość wody odpowiadała w/w rozporządzeniu, wydano 27 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpieli (zgodnie z obowiązującymi przepisami organizator bada wodę przed sezonem i przynajmniej raz w trakcie jego trwania). Zarówno kąpieliska, jak i miejsca wykorzystywane do kąpieli muszą być właściwie oznakowane przez ich organizatora i tylko w przypadku takich miejsc osoby korzystające z kąpieli mają pewność, że woda w nich jest systematycznie badana i nie stanowi zagrożenia zdrowotnego.

W 2017 roku w badanych miejscach wykorzystywanych do kąpieli i nie stwierdzono zakwitów sinic (*podczas zakwitów sinic niebezpieczeństwo dla zdrowia osób korzystających z kąpieli stanowią produkowane przez nie toksyny. U osób wrażliwych w wyniku kontaktu z toksynami mogą wystąpić podrażnienia i zmiany skórne, np. rumień, wysypka grudkowata, pokrzywka, świąd skóry, zapalenia spojówek*).

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w trakcie sezonu kąpielowego wydaje komunikaty informujące o jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli. Komunikaty są zamieszczane na stronie internetowej WSSE w Olsztynie. Dokładne informacje na temat przydatności wody w poszczególnych kąpieliskach na terenie powiatu i województwa można uzyskać we właściwych terenowo Powiatowych Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych oraz z serwisu kąpieliskowego aktualizowanego w każdą środę (w sezonie kąpielowym), znajdującego się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem: <http://www.gis.gov.pl>

W 2016 roku weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016), które nakłada na zarządzających basenami badanie jakości wody, zgodnie z ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym harmonogramem. W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów określonych w w/w rozporządzeniu zarządzający podejmuje działania naprawcze oraz powtórne badanie jakości wody potwierdzające spełnienie wymagań, o czym informuje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W powiecie giżyckim w roku 2017 roku pod nadzorem inspekcji sanitarnej znajdowało się 5 basenów kąpielowych krytych. Nadzór sanitarny nad basenami kąpielowymi dotyczył zarówno oceny stanu technicznego obiektu, jak i oceny jakości wody.

W minionym roku prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w basenach:

- Park Wodny Wilkasy ul. Olsztyńska 29A (basen mały) - stwierdzono ponadnormatywną zawartość chloroformu, wydano decyzję administracyjną, w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie
- *Basen w użytkowaniu przedsiębiorcy* (basen duży) stwierdzono ponadnormatywną mętność, zawartość chloroformu i THM, wydano decyzję administracyjną, w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie

W 2017 roku uzyskano poprawę i zakończono postępowanie administracyjne (z 2016 r.) dot. stanu sanitarno-technicznego jednego z basenów będących w użytkowaniu przedsiębiorcy.

W roku sprawozdawczym wydano 5 zbiorczych ocen rocznych dotyczących jakości wody, odpowiadających wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

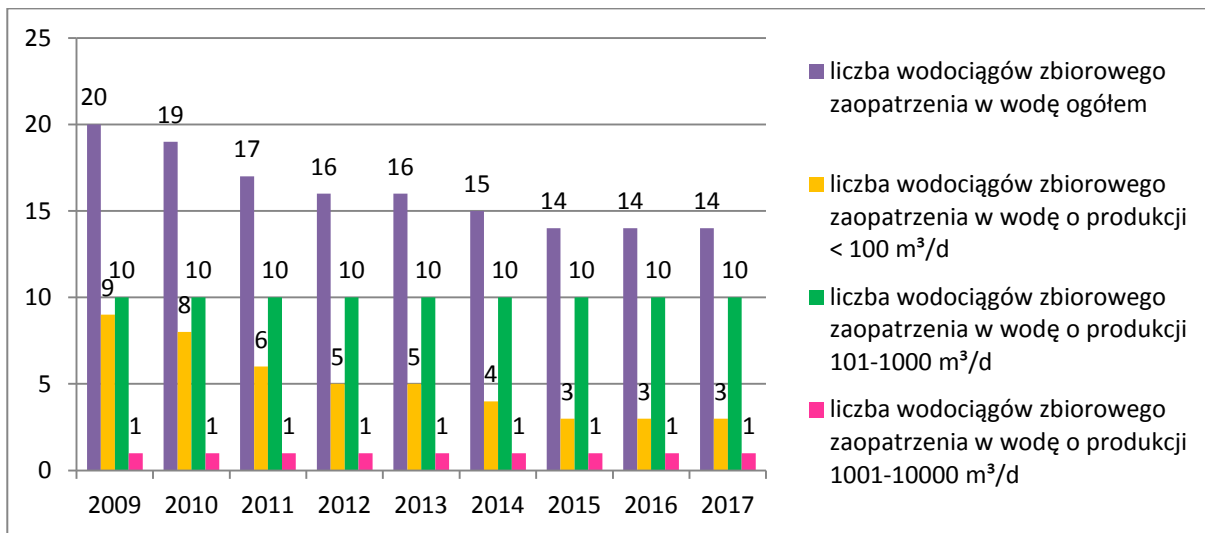
Monitoring jakości wody do spożycia

Podstawę zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu stanowią wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oparte na wodach podziemnych, które pierwotnie nie są zanieczyszczone bakteriologicznie i nie wymagają stałej dezynfekcji wody. Chlorowanie stosuje się tylko w sytuacjach awaryjnych, w razie wtórnego zanieczyszczenia bakteriologicznego i profilaktycznie – po przeprowadzanych remontach i modernizacjach na ujęciach i sieciach wodociągowych. Cechą charakterystyczną wód podziemnych jest wysoka zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego oraz związana z tym podwyższona mętność.

W 2017 roku wodę do spożycia 55.718 mieszkańcom naszego powiatu dostarczało 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę – zgodnie z ustawą z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U z 2017 r. poz. 328 z późn. zm.). Liczba wszystkich urządzeń wodnych do zaopatrywania w wodę w 2017 roku przedstawiała się następująco:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:
  - o wydajności <100 m³/d – 3
  - o wydajności 101-1000 m³/d – 10
  - o wydajności 1001-10000 m³/d – 1
- inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia – 6 (o 4 wodociągi lokalne w ośrodkach turystycznych, więcej niż w 2016 roku)

W 2017 roku liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w stosunku do 2016 roku nie zmieniła się. Około 99,91 % mieszkańców powiatu giżyckiego korzysta z wody wodociągowej, pozostali są zaopatrywani w wodę z ujęć prywatnych:

Gmina	Liczba ludności	Liczba wodociągów publicznych	Liczba ludności zaopatrwanej z wodociągów publicznych	Stopień zwodociągowania terenu w %
miasto Giżycko	28.912	1	28.912	100,00
miasto i gmina Ryn	5.787	1	5.676	98,08
gmina Giżycko	8.428	4	8.185	97,12
gmina Kruklanki	3.248	2	3.244	99,88
gmina Miłki	3.906	2	3.444	88,17
gmina Wydminy	6.490	4	6.257	96,41
Razem	56.771	14	55.718	98,14

Zgodnie z przepisami prawnymi (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Dz. U. z 2015 r. poz. 1989) w przypadku przekroczeń parametrów mikrobiologicznych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza brak przydatności wody do spożycia i nakazuje unieruchomienie wodociągu oraz podjęcie działań naprawczych przez podmiot. Natomiast jeżeli przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarza zagrożenia dla zdrowia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia, określając dopuszczalne wartości parametryczne oraz termin 30 dni na doprowadzenie jakości wody do właściwego składu.

W roku sprawozdawczym w 1 wodociągu lokalnym stwierdzono zanieczyszczenie bakteriologiczne wody (nieprawidłowe zmiany ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C), stwierdzono brak przydatności wody do spożycia i wydano decyzję administracyjną. W wyniku podjętych działań naprawczych prowadzonych przez przedsiębiorcę uzyskano poprawę jakości wody, zakończono postępowanie. Wodociąg nie zaopatruje ludności .

W 2017 roku na skutek działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej uzyskano poprawę jakości wody:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

- wodociąg publiczny Biała Giżycka - wydano decyzję administracyjną, stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na ponadnormatywna zawartość manganu - w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody, umorzono postępowanie oraz

- inne podmioty zaopatrujące w wodę:

- wodociąg lokalny w użytkowaniu przedsiębiorcy - stwierdzono brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C . Wydano decyzję administracyjną. W wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody
- 3 wodociągi lokalne w użytkowaniu przedsiębiorców, w których stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na ponadnormatywną mętność. Wydano decyzje administracyjne. W wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.

W minionym roku na skutek działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodnych :

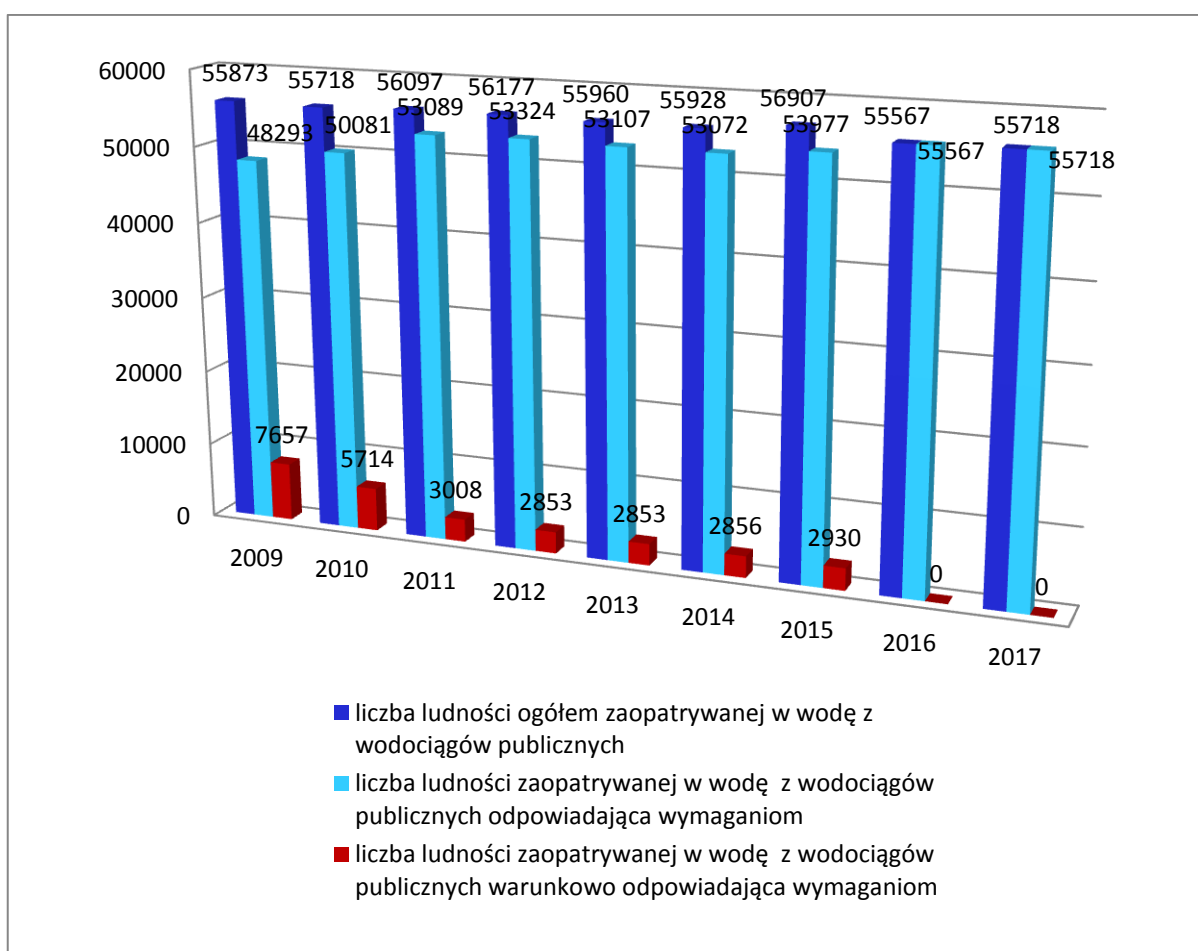
- wodociąg publiczny Konopki Wielki
- wodociąg publiczny Wydminy

Nie uzyskano poprawy stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodnych

- wodociąg publiczny Orłowo (postępowanie w toku, prolongata terminu do 31.05.2018 roku)

O warunkowej przydatności wody do spożycia decydują w głównej mierze podwyższone wartości żelaza i manganu, które świadczą o niewłaściwie prowadzonym procesie uzdatniania wody. Parametry te nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie ludzi, jednak budzą duże zastrzeżenia konsumentów ze względu na niepożądane zmiany cech organoleptycznych wody.

Podsumowując, w 2017 roku 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie naszego powiatu produkuje wodę odpowiadającą wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. z 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1989) t.j. 100% osób korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia korzysta z wody o właściwej jakości:

Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie giżyckim w 2017 roku obejmowała nadzorem 832 obiekty żywnościowo-żywnościowe oraz 10 miejsc obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

Kontrolowała w nich przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

W skontrolowanych 510 nadzorowanych obiektach (co stanowi 60,2 % zaewidencjonowanych) przeprowadzono 752 kontroli sanitarnych (w 2016 roku – 868), w tym 39 interwencyjnych (w 2016 roku – 50).

W stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości wydano 118 decyzji administracyjnych. Ponadto wydano 59 decyzji zatwierdzających działalność zakładów i 31 decyzji o wykreśleniu z rejestru PIS (ogółem wydano 208 decyzji). Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne nałożono 14 mandatów karnych na łączną kwotę 1930,00 zł.

Kierując się analizą ryzyka szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały zły stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenie o dużym znaczeniu populacyjnym, tzn. ciastkarnie, zakłady garmażeryjne i zakłady żywieniowe.

Wśród zagadnień tematycznych realizowanych w 2017 roku dużo uwagi poświęcono m.in.:

- nadzorowi nad sposobem i poprawnością zagospodarowania niesprzedanego towaru;
- ocenie stopnia zaawansowania oraz nadzorowi nad realizacją obowiązku wdrożenia GHP/GMP (Dobra Praktyka Higieniczna / Dobra Praktyka Produkcyjna) oraz systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli)
- nadzorowi nad warunkami sanitarno-higienicznymi bloków żywienia w placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- nadzorowi nad obiektami bazy żywieniowej w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych oraz obiektami żywnościowymi przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie wakacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem żywieniowych obiektów ruchomych/ tymczasowych działających w trakcie okazjonalnych imprez.

Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był na podstawie jednolitych kryteriów, tzw. arkusza ocen. Ocenę negatywną otrzymują zakłady, w których stwierdzone są odstępstwa od wymagań istotnych dla bezpieczeństwa żywności. W powiecie giżyckim wszystkie zakłady oceniono jako zgodne z wymaganiami.

Nie mniej jednak, odnotowywane były nieprawidłowości w zakładach sektora spożywczego w zakładach skontrolowanych w 2017 roku. Do najistotniejszych należały:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny obiektów (ściany, sufity, posadzki),
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych (dot. głównie zakładów żywienia zbiorowego typu fast-food),
- mrożenie surowców i półproduktów „na zapas”, bez możliwości identyfikacji tj. nieprzestrzeganie obowiązku traceability (możliwość śledzenia pochodzenia, lokalizowania i rozpoznawania produktu lub partii produkcyjnej na wszystkich etapach produkcji, przetwórstwa i dystrybucji),
- brak w pełni opracowanych i wdrożonych systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności (GHP/GMP i HACCP)

Właściciele modernizują zakłady w miarę swoich możliwości finansowych i usuwają bieżące niezgodności, przez co uzyskano poprawę stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia oraz estetyki. Odnotowuje się stale zwiększającą liczbę nowoczesnych urządzeń chłodniczych z automatyczną regulacją, co poprawia warunki przechowywania środków spożywczych łatwo psujących się i umożliwia ich właściwą segregację. Corocznie zwiększa się liczba sklepów wyposażonych w klimatyzację.

W roku 2017 nie odnotowano zatruc pokarmowych na terenie powiatu.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz badań sanitarnych

W powiecie giżyckim od 2004 r. realizowany jest *Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu* tworzony na podstawie *Krajowego planu poboru próbek* na dany rok wskazujący liczbę i kierunki badań próbek żywności w zależności od liczby mieszkańców oraz liczby funkcjonujących obiektów produkcji żywności w powiecie. Niezależnie od ustalonego planu, w przypadku wystąpienia podejrzenia niewłaściwej jakości żywności wprowadzanej do obrotu czy zatruc pokarmowych, również pobierane są próbki.

W 2017 roku zbadano ogółem 150 próbek, w tym:

- 147 próbek żywności (krajowe, z importu + UE)
- 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (3 z importu)

Badano między innymi:

- mleko i przetwory mleczarskie – 28 (w tym 15 próbek lodów)
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie – 17
- mięso, podroby i produkty mięsne – 15
- zioła i przyprawy – 8
- ryby i owoce morza – 8
- warzywa (w tym strączkowe) – 9
- owoce – 15
- ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne - 14
- środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego - 11

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych próbek żywności należących do 21 grup asortymentowych, zarówno produkcji krajowej, jak i z importu, tzn. pochodzących z innych krajów UE oraz z krajów trzecich. Zakres badań obejmował wiele parametrów dotyczących zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych, parametrów fizykochemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Spośród 147 próbek żywności pobranych w 2017 roku zakwestionowano 15, w tym 10 za nieprawidłowe znakowanie: (5 prób - zioła i przyprawy, 1 próbka grzybów suszonych, 3 próbki suplementów diety i 1 – napój sojowy) oraz 5 próbek wyrobów cukierniczych i ciastkarskich - za obecność drobnoustrojów chorobotwórczych *Bacillus cereus* (producent z innego powiatu, powiadomiono właściwego terenowo inspektora sanitarnego). Pozostałe wyniki badań próbek żywności były prawidłowe, zgodne z aktualnymi przepisami prawa żywnościowego.

W odniesieniu do żywności zagrażającej zdrowiu konsumentów podejmowano działania w ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF). W 2017 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku za pośrednictwem Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku otrzymał 12 powiadomień, celem podjęcia stosownych działań. Wśród otrzymanych 12 powiadomień 6 - stanowiło powiadomienia alarmowe wymagające szybkiego wycofania produktów z obrotu, 2 – informacyjne, 4 typu NEWS, które dotyczyły głównie informacji w sprawie wzorów podpisów urzędników upoważnionych do podpisywania dokumentów oraz realizacji rozporządzeń z zakresu granicznej kontroli żywności.

W 7 przypadkach powiadomienia dotyczyły żywności, a w 1 - materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Powiadomienia alarmowe dotyczyły m.in.:

- stwierdzenia bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w wodzie źródlanej niegazowanej;
- stwierdzenia obecności fipronilu w produktach jajecznych ;
- wykrycia bakterii: *Salmonella* spp. oraz *Enterobacteriaceae* w przyprawie pn. imbir
- migracji N-nitrozoamin oraz substancji zdolnych do tworzenia nitrozoamin - ze smoczka kauczukowego ;
- stwierdzenia bakterii *Salmonella* w czekoladkach
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z łyżki cedzakowej.

W celu wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w ramach Systemu RASFF, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku na podstawie otrzymywanych list dystrybucyjnych przeprowadził 26 kontroli w 23 obiektach żywnościowo-żywnościowych oraz obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W toku przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów/wyrobów ujętych w powiadomieniach alarmowych.

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Oceny sposobu żywienia w obiektach należących do jednostek systemu oświaty dokonywano metodą oceny „teoretycznej” (na podstawie przedkładanych jadłospisów) , kierując się wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w tych jednostkach (obowiązującym od 2015 r. i na nowo wprowadzonym II półroczu 2016 r.).

W 2017 roku badaniami objęto 8 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (6 - stołówek szkolnych i 2 stołówki przedszkolne). Z 8 ocenionych dekadówek pod względem jakościowym 7 oceniono jako prawidłowe. W stołówce Szkoły Podstawowej w Rydzewie żywienie odbiegało od zalecanych norm, a jadłospis wymagał poprawy. Przyczyną niewłaściwego jadłospisu było: podanie jednej porcji ryby w dekadzie (wg. rozporządzenia - porcja ryby powinna być serwowana raz w tygodniu), smażone potrawy wystąpiły trzy razy w tygodniu (wg. rozporządzenia - dwa razy w tygodniu), brak urozmaicenia warzyw/owoców w przygotowywanych posiłkach .

W czasie przeprowadzanych kontroli w jednostkach systemu oświaty, osobom odpowiedzialnym za jakość żywienia, szczególnie w przypadku jadłospisu wymagającego korekty udzielano instruktażu i zobowiązywano do podjęcia działań naprawczych w celu wyeliminowania popełnianych błędów podczas układania jadłospisów.

Promując zasady racjonalnego żywienia dzieci i młodzieży, we współpracy z pionem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej, przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów szkolnych programów na temat zasad zdrowego odżywiania z uwzględnieniem zmian w piramidzie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej. W związku z wdrożeniem wymagań określonych w wymienionym rozporządzeniu jakość żywienia systematycznie się poprawia.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

W roku 2017 nadzór nad wprowadzaniem do obrotu żywności prozdrowotnej obejmujący suplementy diety, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywność wzbogacaną, był sprawowany między innymi poprzez wzmożone kontrole oraz realizację planu pobierania próbek. W obiektach znajdujących się pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach wzmożonego nadzoru, sprawdzano warunki sprzedaży oraz oceniano znakowanie tych produktów. W toku kontroli nieprawidłowości nie odnotowano.

Ocenę bezpieczeństwa suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych wykonanych zgodnie z *Planem poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w PIS na 2017 r.* Pobrano do badań ogółem 20 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, żywności wzbogacanej oraz suplementów diety, w kierunku: zanieczyszczeń mikrobiologicznych, parametrów chemicznych, zawartości substancji dodatkowych, znakowania.

Za nieprawidłowe znakowanie zakwestionowano trzy próbki suplementów diety (m.in. brak wyróżnienia w wykazie produktu substancji powodujących alergię).

Dokumentację dotyczącą zakwestionowanych suplementów diety przekazano za pośrednictwem WSSE w Olsztynie do właściwej terenowo Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych celem podjęcia działań zgodnie z kompetencjami.

Nie kwestionowano wyników badań laboratoryjnych próbek żywności prozdrowotnej w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych, chemicznych oraz zawartości substancji dodatkowych.

Środowisko pracy

Higiena Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje nadzór nad warunkami pracy polegający między innymi na ich ocenie, identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, wykonywaniu pomiarów, badań stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz podejmowaniu działań mających na celu minimalizację niekorzystnego wpływu wymienionych czynników na zdrowie pracujących.

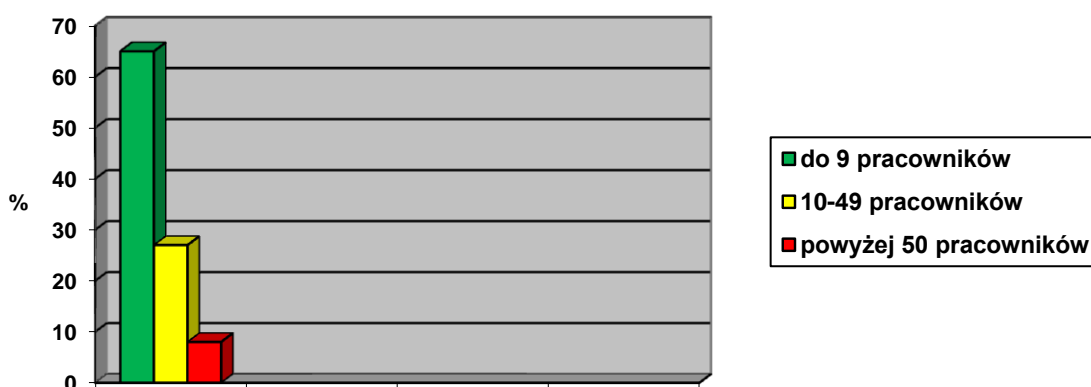
Tak jak w latach ubiegłych, bieżący nadzór nad środowiskiem pracy w 2017 roku związany był z egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym głównie: kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,

rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawie czynników rakotwórczych oraz szkodliwych czynników biologicznych, rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH - w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów, rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) wprowadzające w UE nowy system klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji chemicznych i mieszanin, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach i ustawy o produktach biobójczych.

Pion higieny pracy sprawował nadzór nad 234 zakładami pracy naszego powiatu, w których zatrudnionych jest 3.958 osób. Struktura zakładów, uwzględniająca wielkość zatrudnienia, od lat utrzymuje się na tym samym poziomie:

Procentowa struktura zatrudnienia w zakładach pracy w powiecie giżyckim

Zdecydowana większość zakładów objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (152 zakłady) to firmy małe, zatrudniające do 9 pracowników, 64 firmy zatrudniają od 10 do 49 osób, 18 zakładów powyżej 50 pracowników, w tym 2 największe powyżej 250 osób to: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska i „ES-SYSTEM” Wilkasy.

Główne branże w powiecie giżyckim objęte nadzorem higieny pracy to: przemysł spożywczy (zakłady produkujące: artykuły mleczarskie, piekarniczo-cukiernicze, mięsno-wędliniarskie), drzewno-meblarski (tartaki, zakłady stolarskie), rolny (gospodarstwa rolne, mieszalnie pasz, fermy), gospodarki leśnej, produkcja sprzętu oświetleniowego, produkcja maszyn do obróbki metalu i przyrządów pomiarowych, wyrobów metalowych (piece co, maszyny rolnicze, sita, siatka ogrodzeniowa, konstrukcje i części metalowe) i z tworzyw sztucznych (okna, łodzie, inne drobne wyroby – asortyment w zależności od zamówienia). Wśród zakładów usługowych dominują warsztaty z branży samochodowej, drzewno-stolarskiej oraz ogólnobudowlanej.

W 2017 roku przeprowadzono 97 kontroli (86 kontroli sanitarnych w 65 zakładach i 11 postępowań w sprawie chorób zawodowych). Naruszenie wymogów higieniczno - zdrowotnych stwierdzono w 43% skontrolowanych zakładów.

Łącznie wydano 55 decyzji administracyjnych (w tym 9 dotyczących chorób zawodowych).

Decyzje administracyjne zawierały 42 nakazy, dotyczące w szczególności:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy
- wyeliminowania bądź obniżenia do możliwie najniższego poziomu przekroczeń wartości normatywnych hałasu
- doprowadzenia do właściwego stanu zaplecza higieniczno-sanitarnego oraz pomieszczeń pracy
- założenia, uzupełnienia bądź aktualizacji wymaganej dokumentacji (orzeczenia lekarskie, zaświadczenia ze szkoleń bhp, karty oceny narażenia zawodowego, różnego typu rejestrów i dokumentów).

Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

W 2017 roku na terenie powiatu giżyckiego znajdowało się 10 zakładów, w których występuje przekroczenie najwyższych dopuszczalnych norm czynników szkodliwych dla zdrowia (hałasu oraz pyłu). Kontrole przeprowadzono w 5 z nich.

Utrzymujące się powyżej normy poziomy hałasu w zakładach związane są ze specyfiką prowadzonej działalności, jednak tylko w 1 kontrolowanym zakładzie oscylują w możliwie najniższych do osiągnięcia poziomach. W 4 zakładach (branża leśna, spożywcza, drzewna oraz w branży transportowej na warsztacie spawalniczym) była konieczność wydania decyzji wyeliminowania bądź obniżenia do możliwie najniższego poziomu przekroczeń wartości normatywnych hałasu. Trzy decyzje z terminami maj - październik 2018 rok. W jednym przypadku pracodawca wykonał już pomiary hałasu w środowisku pracy, ale oczekuje jeszcze na sprawozdanie z laboratorium.

W narażeniu powyżej najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu pracuje ok. 3 % zatrudnionych (tj. 103 osoby). Jest to odsetek pracowników zatrudnionych we wszystkich zakładach objętych ewidencją.

Czynniki rakotwórcze

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Giżycku aktualnie znajdują się 3 zakłady, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. W nadzorowanych zakładach pracy na terenie powiatu giżyckiego występują dwa procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, tj.:

- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych obecnych w sadzy węglowej, smołach i pakach węglowych (zakład kominiarski)
- prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (wyniki pyłowych zanieczyszczeń powietrza nie przekraczały w 2016 roku wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia, podczas kontroli w 2017 roku – brak aktualnych wyników badań i pomiarów)

Inne czynności, przy których występuje kontakt z czynnikami rakotwórczymi są to:

- prace przy wykonywaniu oznaczeń laboratoryjnych w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi jakimi są stosowane substancje i mieszaniny chemiczne

W 2017 roku skontrolowano 2 zakłady. Wydano 1 decyzję administracyjną z nakazem dotyczącym przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, zapylenie) w środowisku pracy.

Substancje i mieszaniny chemiczne

Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, produktach biobójczych oraz nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 prowadzony był bezpośrednio w zakładach pracy i u podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych. Na terenie powiatu nie zewidencjonowano producentów i importerów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne. Jak wynika z danych kontroli większość podmiotów gospodarczych podlegających przepisom z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin to przedsiębiorcy stosujący w działalności zawodowej substancje i mieszaniny chemiczne (29 kontroli) – branża samochodowa, spożywcza, stolarsko-meblarska, produkcja przyrządów pomiarowych, sprzętu oświetleniowego, maszyn do obróbki metalu, działalność usługowa związana z turystyką, sportem. Znacznie mniejszą grupę stanowią dystrybutorzy (7 kontroli) – w 2017 roku były to głównie podmioty zajmujące się sprzedażą detaliczną paliw.

W roku 2017 przeprowadzono łącznie 36 kontroli w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, co stanowi 42% ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. W 4 przypadkach stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin (nieprawidłowości dotyczyły braku spisu oraz kart charakterystyki niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, w dokumentacji oceny ryzyka zawodowego nie uwzględniono zagrożeń związanych z występowaniem w środowisku pracy niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych). Wydano 3 decyzje w tym zakresie.

Produkty biobójcze

Zgodnie z ewidencją prowadzoną przez PSSE w Giżycku w 2017 roku 29 podmiotów wprowadzało do obrotu produkty biobójcze. Przeprowadzono 1 kontrolę w tym zakresie, tj. u podmiotu prowadzącego handel detaliczny oraz 1 kontrolę w zakresie stosowania produktów biobójczych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Prekursory narkotyków kat. 2 i 3

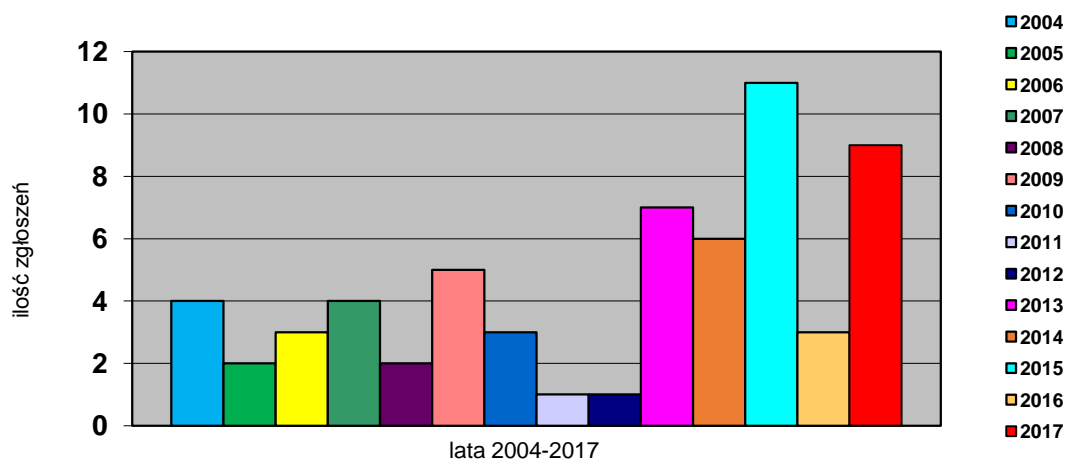
Na terenie naszego powiatu w 2017 roku prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 wprowadzało do obrotu 5 podmiotów. Zewidencjonowano 10 podmiotów stosujących prekursory narkotyków kat. 2 i 3. Przeprowadzono 3 kontrole u podmiotów wprowadzających do obrotu i stosujących prekursory. Nie stwierdzono naruszenia obowiązujących w tym zakresie przepisów.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

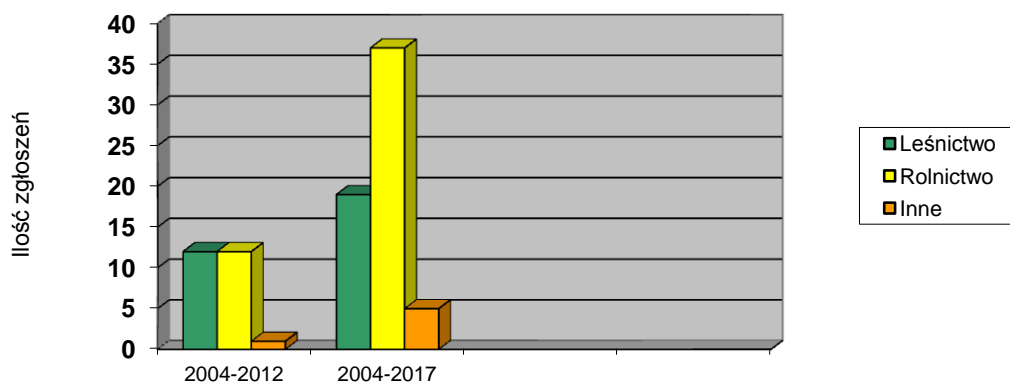
W powiecie giżyckim narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne występuje w 82 zakładach, co stanowi ok. 35% wszystkich zakładów będących w ewidencji. W 2017 roku skontrolowano 8 zakładów, w których ogółem narażonych było na szkodliwe czynniki biologiczne 239 osób. Przeprowadzono 8 kontroli w tym zakresie. Nieprawidłowości stwierdzono podczas 1 kontroli, dotyczyły one braku rejestru prac oraz rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 lub 4 zagrożenia.

Choroby zawodowe

W 2017 roku wydano 6 decyzji stwierdzających chorobę zawodową (wszystkie dot. boreliozy) i 3 decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia (przewlekłe choroby narządu głosu, zespół cieśni w obrębie nadgarstka, przewlekłe zapalenie ścięgna). W porównaniu z 2016 rokiem wzrosła ilość zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej spowodowanych ukąszeniem przez kleszcze (7 przypadków dotyczyło rolników i 2 - pracowników leśnych), co obrazuje poniższy wykres:

Ilość zgłoszeń dotyczących chorób odkleszczowych w poszczególnych grupach zawodowych:

Z powyższego wynika, jak wielkie znaczenie ma profilaktyka (stosowanie ubrań ochronnych, preparatów odstraszcających kleszcze – repelentów, szczepień przeciwko KZM i innych działań ochronnych) oraz wiedza i świadomość zagrożeń chorobami przenoszonymi przez kleszcze. Rolnicy nadal przyznają, iż na co dzień najczęściej nie stosują żadnych działań profilaktycznych.

Higiena dzieci i młodzieży

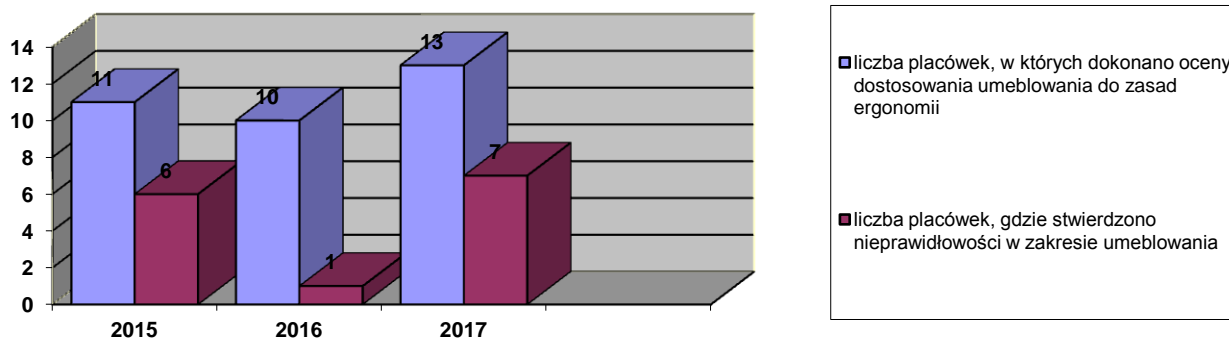

Pion Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w roku 2017 sprawował nadzór nad 46 stałymi zakładami nauczania i wychowania oraz zajmował się zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu podczas wypoczynku zimowego i letniego. W elektronicznej bazie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie powiatu giżyckiego zarejestrowano ogółem 192 turnusy wypoczynkowe (w roku 2016 było – 177). Większość z nich (167) zorganizowano w trakcie letnich wakacji, pozostałe turnusy (25) odbyły się w trakcie ferii zimowych.

W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące higieny procesu nauczania oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych i ośrodkach wypoczynku. W trakcie całego roku 2017 w zakładach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży pracownicy higieny dzieci i młodzieży przeprowadzili ogółem 187 kontroli sanitarnych. W tym okresie wydano 23 decyzje administracyjne, wystawiono 15 decyzji płatniczych na kwotę 748 zł. Mandatów nie nakładano, postanowień i tytułów wykonawczych nie wystawiano.

Stan placówek oświatowo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie powiatu giżyckiego ulega systematycznej poprawie i należy go ocenić jako dobry. Wszystkie zakłady nauczania i wychowania posiadają instalację wodociągową i dostęp do kanalizacji lub posiadają szambo.

Jednym z działań podejmowanych przez pion higieny dzieci i młodzieży w 2017 roku było dążenie do zapewnienia wszystkim uczniom i przedszkolakom *stanowisk pracy* dostosowanych do wymagań ergonomii. Prawidłowe stanowisko pracy ucznia (tj. ławka/stolik i krzesło), które jest właściwie ze sobą zestawione zapobiega powstawaniu wad postawy lub pogłębianiu już istniejących, a także zapewnia młodemu organizmowi komfortowe warunki w procesie uczenia się.

Ogółem zbadano 1419 dzieci w 13 placówkach (w 7 przedszkolach, 4 szkołach podstawowych i 2 gimnazjach). W 2 placówkach wszczęto postępowanie administracyjne z nakazem dostosowania umeblowania do zasad ergonomii. W Przedszkolu Miejskim nr 1 z Oddziałem Integracyjnym w Giżycku nieprawidłowo siedziało 30 dzieci / na zbadanych 149 oraz w Szkole Podstawowej w Wilkasach na zbadanych 269 stanowisk – 77 było nieprawidłowo dobranych do wzrostu. W pozostałych objętych badaniami placówkach stwierdzono pojedyncze nieprawidłowe stanowiska - stanowiło to mniej niż 20% badanych.

Pracownicy higieny dzieci i młodzieży w 2017 roku nie zajmowali się, jak to było w poprzednich latach, oceną badań *natężenia oświetlenia sztucznego* w podległych placówkach. W poprzednich latach badania były przeprowadzane z nadzoru i wykonywane przez Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kętrzynie. Obecnie wyniki przeprowadzonych badań natężenia sztucznego powinny być przedstawione podczas kontroli w nadzorowanych obiektach, badania placówka przeprowadza we własnym zakresie zlecając ich wykonanie właściwym i uprawnionym do tego celu firmom lub instytucjom.

W 2017 r. w Zespole Szkół Nr 1 w Giżycku (ul. Wiejska) była przeprowadzona ocena tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych. Badanie zostało przeprowadzone po pisemnym wniosku rodziców dzieci uczęszczających do tej szkoły. Ustawodawca bardzo ogólnie określił zasadę prawidłowego rozkładu lekcji, podając równomierność za główny punkt. Zasada ta nie była zachowana w tej szkole, dlatego wszczęto postępowanie administracyjne. Po wakacjach oceniono powtórnie rozkład zajęć lekcyjnych, a ocena wykazała poprawę w jego ułożeniu.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

W trakcie wykonywanych czynności kontrolnych w placówkach zwracano szczególną uwagę na wyposażenie zapewniające odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej tj.: dostęp do ciepłej bieżącej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych oraz papieru toaletowego w kabinach wc. W trakcie czynności kontrolnych oceniano sprawność techniczną urządzeń oraz stan sanitarno-techniczny pomieszczeń sanitarnych.

Podstawą zachowania należytych warunków sanitarnych we wszystkich placówkach jest zapewnienie dzieciom i młodzieży prawidłowych warunków utrzymania higieny osobistej.

Jak wynika z przeprowadzonych kontroli, w zakładach nie brakuje środków finansowych na papier do osuszania rąk, mydło czy papier toaletowy.

Nadzór nad sezonowym wypoczynkiem dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu giżyckiego, w okresie zimy i lata w dniach wolnych od nauki organizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży szkolnej. W okresie ferii zimowych zgłoszono 25 turnusów wypoczynku. W okresie letnich wakacji w elektronicznej bazie wypoczynku zarejestrowano 167 turnusy wypoczynkowe. Ogółem z wypoczynku zimowego i letniego w roku 2017 skorzystało 4139 dzieci i młodzieży.

W nadzorowanych placówkach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do używanego sprzętu. W trakcie trwania ferii zimowych pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży skontrolowali ogółem 21 turnusów, przeprowadzając w nich 21 kontroli sanitarnych, w tym 8 kontroli wspólnie z pracownikami sekcji higieny żywienia, żywności i przedmiotów użytku oraz 1 kontrolę z Promocją Zdrowia i Oświatą Zdrowotną. Obiekty, w których odbywał się wypoczynek przygotowano prawidłowo, a organizatorzy zadbali o właściwe warunki sanitarne.

Podczas wakacji skontrolowano 61 turnusów letniego wypoczynku (często jeden organizator organizuje kilka turnusów), przeprowadzając ogółem 61 kontroli sanitarnych. W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego nie stwierdzono złych warunków sanitarno-higienicznych. W placówkach organizatorzy zadbali o atrakcyjny i zdrowy wypoczynek, różnorodny dostosowany do wieku program, a zakwaterowanie odbywające się we właściwych warunkach sanitarno – higienicznych.

Poprawa stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania

W wyniku prowadzonego nadzoru w roku 2017 przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku uzyskano poprawę stanu sanitarnego szeregu zakładów nauczania i wychowania:

- przeprowadzono wiele remontów sal lekcyjnych, korytarzy, szatni i pomieszczeń sanitarnych w placówkach
- poprawiono stan wyposażenia sanitariatów; uzupełniając brakujący lub wymieniając stary zniszczony sprzęt na nowy
- zakupiono prawidłowo wyposażone apteczki I-pomocy

W 2017 roku zarejestrowano następujące nowe placówki:

1. Żłobek „Zajaczek”, ul. Jagiełły 3A, 11-500 Giżycko
2. Klubik dziecięcy w Przedszkolu MAŁE MISIE, ul. Wiejska 34, 11-500 Giżycko
3. Przedszkole Niepubliczne, ul. Jagiełły 3A, 11-500 Giżycko
4. Żłobek w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w CEN w Wydminach
5. Halę Sportową przy Zespole Szkolno -Przedszkolnym w Centrum Edukacji Niepublicznej Wydminy

W związku z reformą oświatową przekształceni uległy gimnazja na szkoły podstawowe oraz w miejsce szkół sześcioklasowych powstały szkoły podstawowe ośmioklasowe.

W naszym powiecie zlikwidowaniu uległy 3 zespoły szkół: w Krukłankach, Gawlikach Wielkich oraz Zespół Nr 1 Giżycku, a także Gimnazjum Nr 1 i Nr 2 w Giżycku, a w ich miejsce powstały szkoły podstawowe.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w 2018 roku będą zmierzały do:

- systematycznego podnoszenia standardu zakładów nauczania i wychowania,
- dalszego eliminowania ze szkół czynników uciążliwych ze środowiska pracy ucznia,
- zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu na turnusach wypoczynkowych organizowanych w trakcie ferii zimowych i letnich wakacji,
- dalszego podnoszenia świadomości społecznej wśród uczniów i rodziców w celu tworzenia właściwych warunków pracy ucznia w szkole i w domu.

Zwalczanie chorób zakaźnych i szczepienia ochronne

W przypadku większości chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna w powiecie giżyckim systematycznie się poprawia. Podobnie jak w latach ubiegłych, nie zarejestrowano zachorowań na dur brzuszny, błonicę, wściekliznę u ludzi, poliomyelitis oraz na odrę.

Na podstawie zgłoszeń lekarskich zarejestrowano w 2017 roku w naszym powiecie 638 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia, z tego hospitalizowanych były 103 osoby. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2017 roku przeprowadzili 321 kontroli w tym: 203 dochodzenia epidemiologiczne, dotyczące opracowania chorób zakaźnych i 118 kontroli sanitarnych w placówkach prowadzących działalność leczniczą, w tym 11 kontroli punktów szczepień w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych .

Zatrucia pokarmowe

W powiecie giżyckim dominującym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zatruc pokarmowych są odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*, wśród których dominuje *Salmonella enteritidis*. W 2017 roku wskaźnik zapadalności tj. (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców), zwiększył się o 8,9. Zgłoszono 13 przypadków zakażeń pałeczką *Salmonella* (w 2016 – 8 zachorowań).

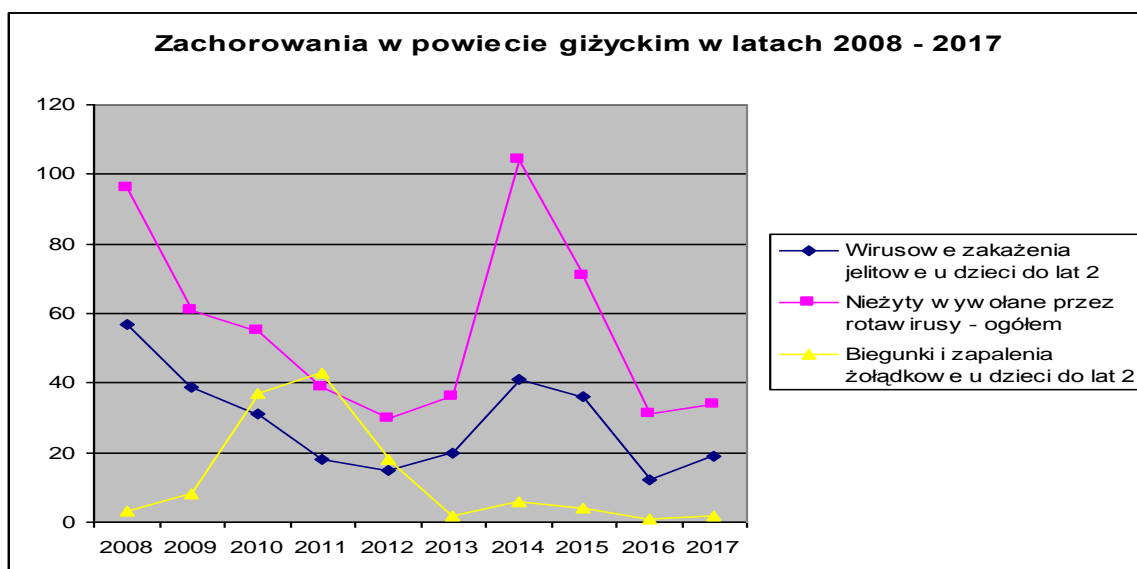
Ognisk zatruc pokarmowych nie zarejestrowano.

**Wskaźniki zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców) na salmonellozę
w latach 2008-2017 w kraju, województwie i powiecie:**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Polska	24,9	26,8	25,5	22,7	21,9	19,6	21,8	22,4	26,1	26,04
Województwo	27,1	23,2	37,1	40,3	24,5	35,1	25,4	23,8	18,4	23,2
Powiat giżycki	34,2	24,1	31,8	23,0	22,6	6,9	14,0	10,4	13,9	22,8

Biegunki u dzieci do lat dwóch

Liczba biegunek u dzieci do lat dwóch wywołana przez biologiczne czynniki chorobotwórcze przedstawia się w naszym powiecie w sposób następujący:

Przyczyną największej liczby zachorowań wśród dzieci do lat dwóch w naszym powiecie były nieżyty wywołane przez rotawirusy, a także wirusowe zakażenia jelitowe. W 2017 roku, odnotowano wzrost liczby tych zachorowań (zarejestrowano 34 zachorowania na nieżyty wywołane przez rotawirusy, 19 zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe oraz 2 przypadki biegunki i zapalenia żołądkowego).

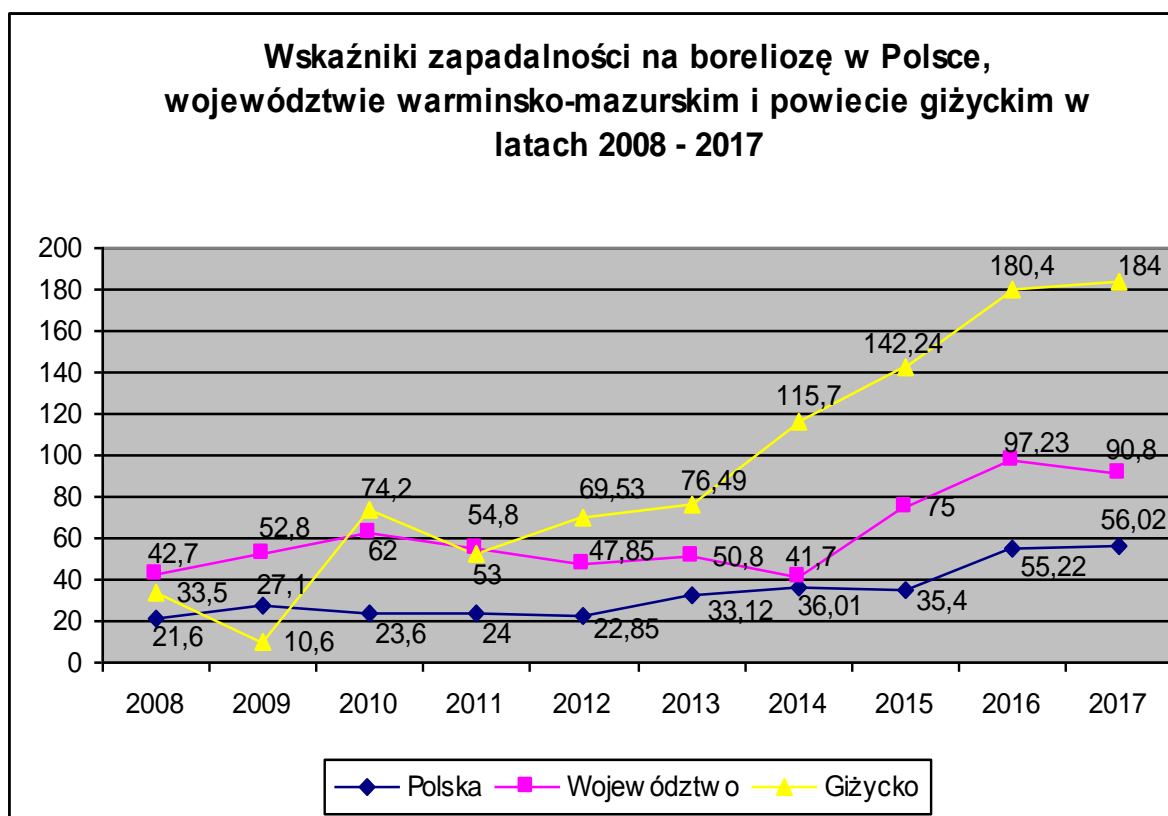
Choroby przenoszone przez kleszcze

Problemem naszego powiatu, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy są wysokie (ponad trzykrotnie wyższe niż w kraju i dwukrotnie wyższe niż w województwie) współczynniki zapadalności na boreliozę (105 zgłoszonych przypadków zachorowania, w 2016 roku – 104) i kleszczowe zapalenie mózgu (prawie dziesięciokrotnie wyższe niż w kraju i czterokrotnie wyższe niż w województwie: 4 zgłoszone przypadki, w 2016 r. - 2)

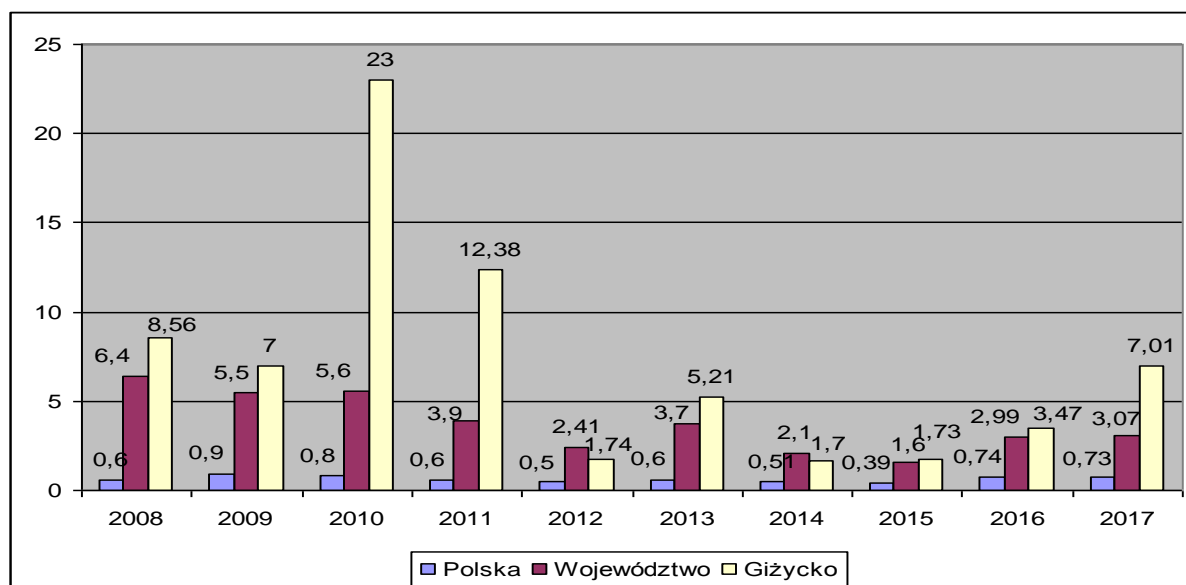
W 2017 roku nieobowiązkowym szczepieniom ochronnym przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu poddało się w powiecie giżyckim 155 osób. Odnotowano spadek liczby zaszczepień w stosunku do roku poprzedniego (w 2016 roku szczepieniu poddały się 166 osoby):

Lata	Ilość osób zaszczepionych
2008	125
2009	130
2010	108
2011	115
2012	58
2013	94
2014	173
2015	143
2016	166
2017	155

Wskaźniki zapadalności na boreliozę w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2008-2017:

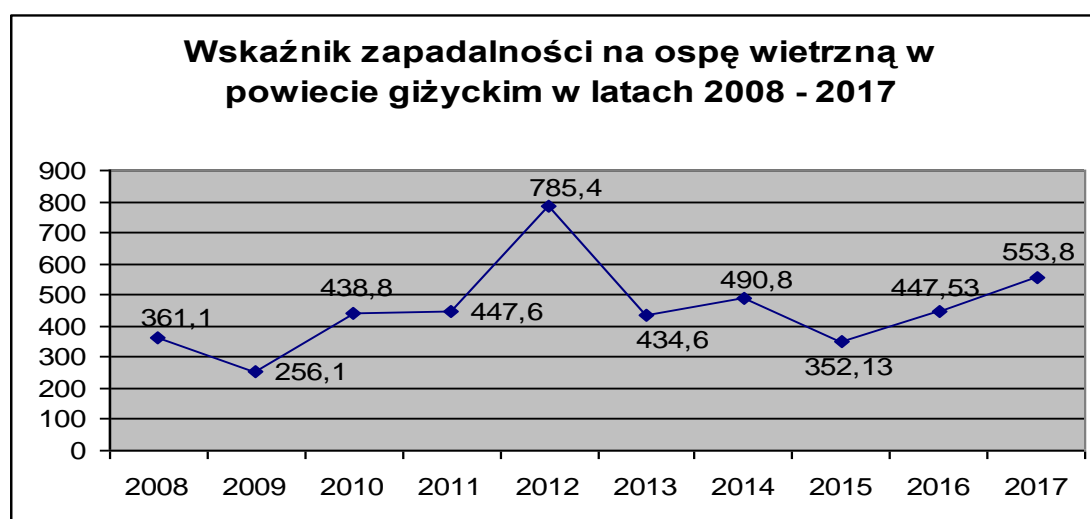

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2008-2017:

Ospa wietrzna

W 2017 roku odnotowano kolejny wzrost liczby zachorowań na ospę wietrzną (z 258 w 2016 roku, do 316 przypadków w 2017 roku), co przedstawia poniższy wykres:

Pokąsania i kontakty osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę

Wśród ogólnej liczby pokąsań i kontaktu osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę zaobserwowano w ubiegłym roku bardzo (!) wysoki odsetek podjętych szczepień przeciwko wściekliznie. Większość tych osób została zakwalifikowana przez lekarzy do szczepień w wyniku pokąsania przez bezpieczne psy i koty:

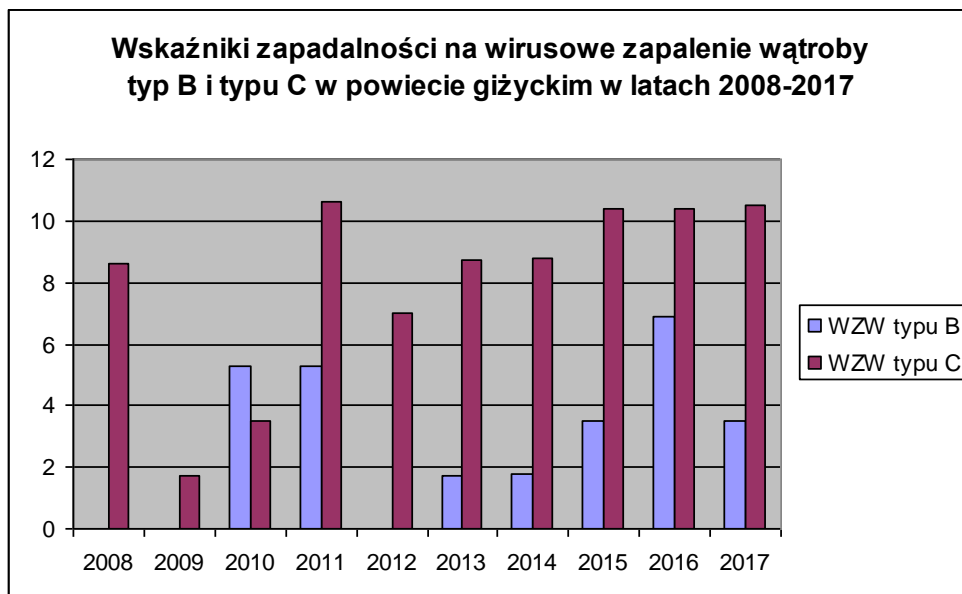
Lata	Pokąsania ogółem	Ilość osób poddanych szczepieniom p/wściekliznie	Odsetek osób zaszczepionych
2008	97	19	19,5%
2009	75	15	20,0%
2010	102	20	19,6%
2011	96	26	27,1%
2012	68	15	22,0%
2013	90	20	22,2%
2014	112	33	29,5%
2015	83	18	21,7%
2016	84	10	11,9%
2017	67	28	41,8%

Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C

Od kilku lat nie zarejestrowano w powiecie giżyckim zachorowań na wzv A (pokarmowe).
W przypadku przewlekłego wzv typu B w 2017 roku, zarejestrowano 2 zachorowania (wsk. zap. 3,5).
W przypadku wzv typu C, podobnie jak w 2016 roku, zarejestrowano 6 zachorowań, wskaźnik zapadalności na 100 tys. osób wynosi 10,5:

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby w powiecie giżyckim w latach 2008-2017:

Lata	WZW typu A	WZW typu B	WZW typu C
2008	1,7	0	8,6
2009	0	0	1,7
2010	0	5,3	3,5
2011	0	5,3	10,6
2012	0	0	7,0
2013	0	1,7	8,7
2014	0	1,8	8,8
2015	0	3,5	10,4
2016	0	6,9	10,4
2017	0	3,5	10,5

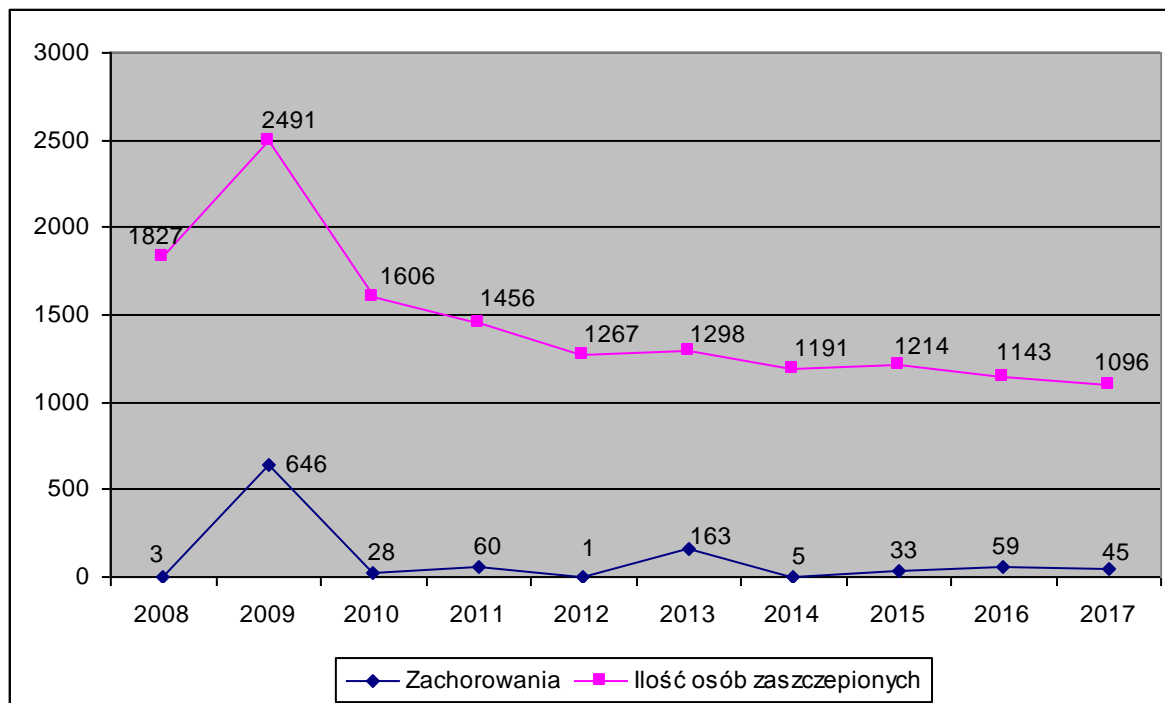

Grypa

W 2017 roku wirus grypy był przyczyną 45 zgłoszonych przez lekarzy przypadków podejrzenia zachorowań w naszym powiecie, z czego żadne zachorowanie nie zostało potwierdzone (w 2016 r. zgłoszono 59 przypadków podejrzenia zachorowania na grypę, z czego 2 zachorowania zostały potwierdzone)

Poniższy wykres przedstawia ilość wykonanych szczepień przeciw grypie, w stosunku do zachorowań na grypę i infekcje grypopochodne w naszym powiecie w latach 2008-2017:

Od 2014 roku inspekcja sanitarna prowadzi rejestry nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę, HIV i AIDS oraz prowadzi rejestry zachorowań na choroby weneryczne, na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez placówki ochrony zdrowia.

Nowo wykryte zachorowania na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim w latach 2014 - 2017

	Kraj				Województwo				Powiat			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Gruźlica	6936	6453	6644	5787	164	127	157	132	8	4	4	2
HIV	1151	1416	1459	1485	23	29	27	30	3	0	1	1
AIDS	154	139	116	116	6	11	9	10	0	3	1	0
Kiła	1208	1332	1593	1567	45	43	58	39	4	2	2	5
Rzeżączka	455	430	390	311	13	18	7	5	0	1	0	0

Wskaźnik zapadalności na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim w latach 2014 - 2017

	Kraj				Województwo				Powiat			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Gruźlica	18,0	16,7	17,3	15,1	1,3	8,8	0,4	7,0	14,0	6,9	6,9	3,5
HIV	3,0	3,7	3,8	3,9	1,6	2,0	1,9	2,1	5,3	0	1,7	1,8
AIDS	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,8	0,6	0,7	0	5,2	1,7	0
Kiła	3,1	3,5	4,1	4,1	3,1	3,0	4,0	2,7	7,1	3,5	3,5	8,8
Rzeżączka	1,2	1,1	1,0	0,8	0,9	1,2	0,5	0,3	0	1,7	0	0

Stan sanitarno-techniczny placówek służby zdrowia

W 2017 roku inspekcja sanitarna w powiecie objęła nadzorem 134 obiekty świadczące usługi lecznicze, w tym 88 praktyk zawodowych. Przeprowadzono 118 kontroli sanitarnych, w tym 11 kontroli punktów szczepień. Pracownicy sekcji epidemiologii nie wydali decyzji administracyjnych. Mandatów karnych nie nałożono.

Stan sanitarno-techniczny placówek świadczących usługi zdrowotne jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe są systematycznie modernizowane i doposażane w brakujący sprzęt medyczny i urządzenia, dostosowując je do obowiązujących przepisów.

Szczepienia ochronne

Sekcja epidemiologii ds. szczepień ochronnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Giżycku nadzoruje oraz koordynuje wykonanie w powiecie giżyckim rządowego programu uodpornienia wrażliwych populacji (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dotyczącego Programu Szczepień Ochronnych) w 14 placówkach służby zdrowia.

W 2017 roku realizacja programu obowiązkowego uodpornienia populacji do 19 roku życia w powiecie giżyckim wynosiła:

- szczepienia pierwotne przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia* - wykonano w 59,6 % (wymagane >55%)

- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w drugim roku życia - wykonano w 96,6 % (wymagane >95%)
- szczepienia przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi* w szóstym roku życia - wykonano w 95,7 %
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w 10 r.ż. roku życia - wykonano w 97,3 %
- przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi* w 19 r.ż roku życia - wykonano w 98,4 %

W powiecie giżyckim cały personel wykonujący szczepienia ochronne (pielęgniarki i położne) posiada wymagane rozporządzeniem Ministra Zdrowia kursy specjalistyczne ze szczepień ochronnych.

Sekcja Szczepień prowadzi również:

- nadzór i kontrolę realizacji obowiązkowych oraz zalecanych szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych) w punktach szczepień na terenie powiatu, w tym nadzór nad realizacją Wojewódzkiego Terminarza Szczepień
- sporządzanie powiatowego zamówienia na szczepionki oraz ich dystrybucję do terenowych punktów szczepień, prowadzenie elektronicznej formy nadzoru nad dystrybucją szczepionek
- sporządzanie raportów związanych z działalnością sekcji
- monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych (w 2017 roku nie było zgłoszenia odczynu poszczepiennego)
- nadzór nad bezpieczeństwem przechowywania preparatów szczepionkowych.

Powyżej średniej krajowej zrealizowane zostało również w naszym powiecie w 2017 roku wykonanie *szczepień nieobowiązkowych, ale zalecanych (nie finansowanych ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia)*. Zaszczepiono 2187 osób (w 2016 roku – 2662), z czego:

- p/ grypie – 1096 osób (w 2016 r. – 1143)
- p/ wzw B – 466 osób (w 2016 r. – 588)
- p/ wzw A – 49 osób (w 2016 r. – 45)
- p/ Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu – 155 osoby (w tym 68 pracowników z Nadleśnictwa, 3 osoby z Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej i 10 osób z Gminnego Zakładu Komunalnego), w 2016 r. – 166 osób
- p/ meningokokom – 16 osób (w 2016 r. – 22)
- p/ ospie wietrznej – 56 osób (w 2016 r. – 73); 316 przypadków zachorowań w 2017 roku
- p/ rakowi szyjki macicy – 13 osób (w 2016 r. – 54)
- p/ rotawirusom – 143 osoby (w 2016 r. – 187)
- p/ pneumokokom – 170 osób (w 2016 r. – 335)
- p/ durowi brzuszemu – 23 osoby (w 2016 r. – 49)

Ponadto, ze wskazań indywidualnych, uodporniono w 2017 roku 891 osób narażonych na zakażenie tężcem.

Bardzo dobre wykonanie masowych szczepień populacji do 19 roku życia przeciw chorobom zakaźnym pozwoliło utrzymać tzw. zbiorowiskową odporność społeczności powiatu. Efektem takich działań jest wzrost odsetka populacji niewrażliwej na choroby zakaźne, przeciw którym wykonywane były szczepienia ochronne oraz spadek współczynników zapadalności na te choroby.

Pracownicy placówek realizujących szczepienia ochronne edukują rodziców w zakresie szczepień, przedstawiają korzyści oraz ryzyko związane z metodą zapobiegania chorobom zakaźnym.

Niemniej niepokój budzą odmowy szczepień dzieci przez rodziców – zwolenników tzw. ruchów antyszczepionkowych. W naszym powiecie odsetek dzieci nieszczepionych zgłoszonych w 2017 roku to 0,16 % (16 osób, w tym troje dzieci zaszczepiono po działaniach PPIS) w stosunku do ogólnej liczby podlegających szczepieniom obowiązkowym do 19 r. ż (9.659 osób) ciągle wzrasta. Ogółem od 2010 roku nie zaszczepiono 44 dzieci

W 2017 roku wystosowano pisma z informacją o obowiązku szczepień ochronnych do rodziców z czego sześćcioro rodziców zaszczepiło swoje dzieci. W przypadku braku reakcji ze strony zobowiązanych do szczepień, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przesyła pisemne upomnienia. W 2017 roku wystawiono 24 upomnienia do obojga rodziców.

W przypadku odmowy wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych organem egzekucyjnym właściwym w zakresie egzekucji administracyjnej jest wojewoda, który na mocy porozumienia z dnia 10 lutego 2014 r. powierzył Warmińsko- Mazurskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Olsztynie prowadzenie spraw z zakresu egzekucji administracyjnej o charakterze niepieniężnym i to on posiada w świetle obowiązujących przepisów właściwość do wykonania wskazanej czynności.

W 2017 roku wystawiono 24 tytuły wykonawcze, które skierowano wraz z wnioskami o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do WMPWIS. W tym samym roku dwoje rodziców otrzymało postanowienie o nałożeniu grzywny za nie poddanie dziecka szczepieniom ochronnym.

Ogółem od 2010 roku nie zaszczepiono w naszym powiecie 44 dzieci (każdy przypadek jest rozpatrywany i analizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, w większości przypadków podjęto działania administracyjno – egzekucyjne).

Od 1 stycznia 2017 r. do kalendarza szczepień wprowadzono obowiązkowo szczepienia przeciwko pneumokokom dla dzieci urodzonych po 01.01.2017 r., a koszty zakupu szczepionek pokrywa minister zdrowia.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Zakres działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

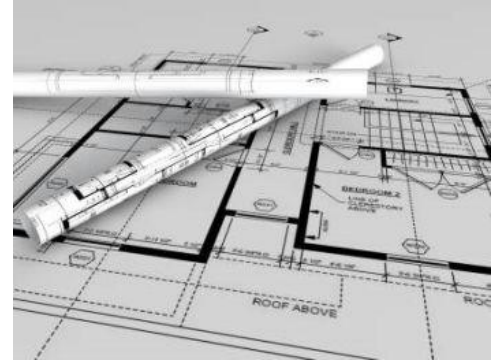
Zadania ZNS dotyczą w szczególności:

1. opiniowania projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego rozwoju gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
2. uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących:
  - budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych,
  - nowych materiałów i procesów technologicznych przed ich zastosowaniem w produkcji lub budownictwie;
3. uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, statków morskich oraz środków komunikacji lądowej.

Uwzględniając zapisy ustawy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W następnej kolejności opiniuje miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jak również zmiany tych planów.

Nieodłączne przy rozpatrywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest analizowanie prognozy oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia skutki dla środowiska, w tym zdrowia ludzi, wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu na którym mogą wzrosnąć emisje zanieczyszczeń, niekontrolowane wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi, wytwarzaniem odpadów, zanieczyszczeniami gleby. Bierze się pod uwagę ryzyko awarii, oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne, zwierzęta i rośliny, analizuje się ewentualne rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na ludzi i środowisko.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że zapisy do większości tych planów przewidują zaopatrzenie w wodę z ujęć o charakterze publicznym (objętych stałym nadzorem inspekcji sanitarnej), odprowadzenie ścieków do kanalizacji sanitarnej, a następnie do oczyszczalni ścieków. W opracowywanych planach systematycznemu uporządkowaniu podlega zabudowa – wydzielane są tereny o przeznaczeniu przemysłowym i składowym, oddzielane są one od terenów zabudowy mieszkalnej i mieszkalno-usługowej. Organy państwowej inspekcji sanitarnej określają w wydawanych opiniach o tych planach

warunki dla funkcjonowania usług w zabudowie mieszkalnej (mogą to być wyłącznie usługi związane z zaspokajaniem codziennych potrzeb mieszkańców, tzw. komercyjne w zakresie: handlu, gastronomii, turystyki i rekreacji, finansów i ubezpieczeń, administracji gospodarczej, obsługi komunikacji oraz usług bytowych w obiektach wbudowanych lub wolnostojących).

Miejscowe plany zawierają bardzo często zapisy dotyczące zakazu budowy budynków gospodarczych w zabudowie mieszkalnej wielorodzinnej, określają zasady lokalizacji parkingów i miejsc parkingowych zgodnie z wymogami technicznymi i w przeliczeniu na liczbę mieszkańców lub powierzchnię zabudowy handlowej, usługowej. W planach określa się tereny wypoczynkowe i rekreacyjne, imprez masowych wraz z niezbędną infrastrukturą w zakresie handlu, gastronomii, z zapleczem sanitarnym, a także planuje się obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży przekraczającej 400 m², oraz tereny komunikacyjne i tereny planowanych i istniejących cmentarzy.

W minionym roku opiniowano 11 planów zagospodarowania przestrzennego na terenie powiatu. Określono również zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko (9 opinii). Większość uzgadnianych w tym obszarze dokumentów stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące pojedyncze jednostki osadnicze. Ważniejsze opiniowane plany zagospodarowania przestrzennego to:

- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usługowo-mieszkaniowej przy Al. Wojska Polskiego i kanale Giżyckim w Giżycku,*
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Giżycka, terenu między ulicami: Warszawską, Wodociągową, Jagiełły, Daszyńskiego, Al. 1 Maja i Placem Grunwaldzkim,*
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu plaży miejskiej w Giżycku,*
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Alei 1-go Maja na odcinku pomiędzy Szosą Obwodową, a ul. Królowej Jadwigi oraz terenu przy ul. Królowej Jadwigi położonego pomiędzy kościołem św. Anny, a cmentarzem komunalnym w Giżycku*

Wszystkie plany zaopiniowano pozytywnie.

Odrębną kwestię w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 października 2013 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405) przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku jest *uczestniczenie w opiniowaniu dokumentacji przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko (następny etap w procesie inwestycyjnym), jak również określanie warunków dla ich „lokalizacji”*. Listę tych przedsięwzięć zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 71). Każde z wymienionych w rozporządzeniu przedsięwzięć wymaga wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (decyzja środowiskowa). Planowane

przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wymagają zawsze przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W odniesieniu do tej grupy przedsięwzięć wymagany jest obligatoryjnie raport oddziaływania na środowisko – w tym np. fermy powyżej 210 DJP, autostrady, drogi ekspresowe, składowiska odpadów i instalacje do ich przetwarzania.

Drugą grupę przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu stanowią *przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko*. W przypadku uznania m.in. przez powiatowego inspektora sanitarnego potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania danej inwestycji na środowisko opracowywany jest raport, który wraz z innymi dokumentami podlega weryfikacji. Państwowy ? inspektor sanitarny ustala warunki realizacji przedsięwzięcia, analizując wymogi sanitarno-higieniczne i zdrowotne. Najczęściej rozpatrywane inwestycje to: rozbudowa zakładów produkcyjnych, sieci wodociągowe, sieci kanalizacyjne, budowa parków ogniw fotowoltaicznych, modernizacja i rozbudowa przystani jachtowych. Parki ogniw fotowoltaicznych stanowią alternatywę dla tradycyjnych źródeł energii. Wiele z tych inwestycji dofinansowanych jest z funduszy Unii Europejskiej.

W roku 2017 na terenie powiatu giżyckiego opiniowano 21 przedsięwzięć co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (brak zasadności). Ważniejsze opinie środowiskowe to:

- w 5 przypadkach dotyczyły budowy elektrowni fotowoltaicznej o mocy od 0,5 do 1MW ,
- przebudowa i umocnienie Kanału Mioduńskiego, Kanału Szymońskiego, Kanału Grunwaldzkiego - szlaku głównego Pisz - Węgorzewo
- rozbudowa budynków produkcyjnych – montaż linii do produkcji sera ul. Białostocka, rozbudowa instalacji chłodniczej w budynku Ubojni Drobiu
- zagospodarowanie plaży miejskiej w Giżycku

Wydano 7 opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko:

- budowa 3 budynków inwentarskich z infrastrukturą towarzyszącą na działkach nr: 80/9,80/10,80/11 - obręb Staświny, gm. Miłki,
- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 592 na odcinku Kętrzyn – Giżycko
- budowa 3 budynków inwentarskich (chlewni) o obsadzie 209 DJP każdy, na dz. nr geod.: 3/29, 3/30, 3/31 - obręb Bogaczewo, gm. Giżycko

Wydano 3 opinie o warunkach realizacji przedsięwzięć, w tym:

1 opinie negatywną dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dot.:

- rozbudowy istniejącego obiektu inwentarskiego przeznaczonego do chowu drobiu w gminie Ryn

2 opinie pozytywne dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko:

- rozbudowa kompleksu przemysłowego przy ul. Przemysłowej w Giżycku,

- budowa w obrębie Sulimy, gm. Giżycko elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy do 18 MW, składającej się z wolnostojących paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w tym z przyłączem energetycznym.

Kolejny, bardzo ważny, etap w działalności inwestycyjnej stanowi uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodnień dokonują powiatowi inspektorzy sanitarni oraz działający na mocy upoważnienia Głównego Inspektora Sanitarnego – rzeczoznawcy ds. sanitarno-higienicznych.

Wśród uzgadnianych projektów przeważają lokale gastronomiczne o bardzo różnym profilu działalności – od bufetów oferujących napoje i słodczyce po restauracje z pełną gamą przygotowywanych potraw. Najczęściej są to adaptacje istniejących powierzchni usługowych, przebudowa i rozbudowa już istniejących. Drugą grupę stanowią lokale usługowe adaptowane najczęściej na zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, salony masażu. Trzecią grupę stanowią inne obiekty do których zalicza się między innymi: małe warsztaty naprawcze, punkty usługowe zaspakajające potrzeby mieszkańców.

W 2017 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku wydał 34 opinie o dokumentacji projektowej w tym: 13 opinii o projektach żywnościowo-żywnościowych (bary, restauracje, sklepy), 8 opinii dot. obiektów użyteczności publicznej (m.in. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne), 1 opinia dotyczyła obiektów poprawy zdrowia (gabinet lekarski), 4 obiekty dotyczyły opieki nad dziećmi (m.in. żłobek, sala sportowa), 4 opinie dot. zakładów pracy (m.in. warsztaty, pomieszczenia socjalno-biurowe, magazynowo warsztatowe i 4 - innych obiektów (apteka, stacja paliw, warsztat samochodowy).

Ostatni etap działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego stanowi uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych. Sprawdzana jest zgodność wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym i technologicznym oraz z wymaganiami higieniczno-sanitarnymi. W 2017 roku dokonano w naszym powiecie 95 kontroli (wizytacji) w tym: 67 kontroli odbiorowych, 17 w trakcie realizacji obiektu budowlanego, 4 wspólnie z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego oraz 7 z innymi działami merytorycznymi własnej stacji. Z 67 obiektów przekazanych do użytkowania: 36 odbiorów dotyczyło obiektów żywnościowo-żywnościowych (restauracje, bary, sklepy spożywcze, mała gastronomia), 5 obiektów służących poprawie zdrowia mieszkańców (gabinet lekarski, terapii uzależnień, stomatologiczny), 10 zakładów w tym: fryzjerskie, fryzjersko – kosmetyczne, kosmetyczne, klub fitness. Uruchomiono 2 zakłady pracy (modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów oraz poszerzenie działalności). Dokonano odbiorów 5 placówek opieki nad dziećmi (hala sportowa, żłobki, świetlica socjoterapeutyczna) . Dokonano dopuszczenia do użytkowania 9 innych obiektów (budynki usługowe przeznaczone na cele handlowe, pomieszczenia usługowe, apteki, GCK, pomieszczenia biurowe, stacje paliw i inne).

Z najważniejszych inwestycji kontrolowanych w związku z przekazywaniem do użytkowania w 2017 roku przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku należy wymienić:

- apteka ogólnodostępna Ryn,
- warsztat wymiany opon samochodowych Giżycko,
- Apteka Centrum Giżycko,
- rozbudowa pomieszczeń stacji paliw w Kruklankach,
- Biedronka w Wilkasach ,
- restauracja z pokojami gościnnymi „Nad Niegocinem” Giżycko,
- gabinet stomatologiczny w budynku dworca Giżycko,
- restauracja „Puzle Smaku” Giżycko
- przebudowa budynku GCK ul. Konarskiego 8 w Giżycku,
- hala sportowa przy budynku szkolno-przedszkolnym - Przedszkola „Słoneczna Kraina” i Szkoły Zawodowej w Wydminach,
- rozbudowa i przebudowa budynku usługowego na Centrum Handlowe przy ul. Jagiełły w Giżycku,
- budynki „B” i „C” na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Gwarek” w miejscowości Piękna Góra,
- sklep-restauracja „STEKOWNIA” w Giżycku,
- Podkładka Restobar Pasaż Portowy w Giżycku,
- stacja paliw w Miłkach,
- obiekt produkcyjny - usługi tokarsko-ślusarskie (przebudowa hali oraz starego biurowca) Ryn,
- Poradnia Chirurgii Onkologicznej ul. Suwalska 3A w Giżycku,
- Żłobek „Zajązek” ul. Królowej Jadwigi 3A w Giżycku.

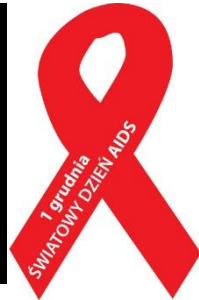
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Podstawą działalności w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia jest Narodowy Program Zdrowia oraz Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej, zdrowotnej oraz potrzeb terenu.

Działalność prozdrowotna realizowana jest poprzez pogramy edukacyjne, akcje informacyjno-edukacyjne oraz ogólnopolskie kampanie społeczne. Podejmowane i realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Giżycku działania w zakresie promocji zdrowia w 2017 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, obejmowały głównie profilaktykę chorób oraz promocję zdrowego stylu życia.

W roku 2017 w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku realizowane były następujące programy edukacyjne:

Lp	Nazwa interwencji programowej	Opis treści działań programowych	Liczba odbiorców programu
1.	<p>Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”</p> 	<p>Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program jest realizowany metodą projektu, a więc oparty o aktywne uczestnictwo uczniów w realizowanych zadaniach programowych. W ramach wdrożenia programu prowadzone są szkolenia dla realizatorów szkolnych, którzy następnie koordynują działania programowe w szkołach. Ponadto w ramach programu organizowane są punkty promocji zdrowia na imprezach masowych Według lokalnego zapotrzebowania prowadzone są również zajęcia edukacyjne dotyczące zdrowego stylu życia.</p>	<p><u>14 szkół</u> na terenie powiatu realizowało ogólnopolski program edukacyjny. <u>1480 odbiorców</u> działań programowych – uczniów gimnazjów oraz uczniów klas V, VI, VII szkół podstawowych i ich rodziców.</p>
2.	<p>Program „Czyste powietrze wokół nas”</p> 	<p>Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program realizowany jest przez, przedszkola i oddziały przedszkolne</p>	<p>Program realizowany jest przez <u>4 placówki</u>.</p> <p><u>414 odbiorców programu</u> – dzieci uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz ich rodzice.</p>
3.	<p>Program „Bieg po zdrowie”</p> 	<p>„Bieg po zdrowie” to nowy program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat).</p>	<p>Uczniowie z 4 klas 4 szkół podstawowych – <u>87 uczniów i 76 rodziców</u></p>

		<p>Główne cele programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> · opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży · pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. · zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. 	
4.	<p>Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.</p> 	<p>Program oparty jest o prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania zakażeniom wirusem HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez realizację programów i kampanii informacyjnych. W roku 2017 realizowano 1 kampanię Krajowego Centrum ds. Aids „Mam czas rozmawiać” promującą dialog międzypokoleniowy o zdrowiu, a zwłaszcza o tematach trudnych, takich jak choroby przenoszone drogą płciową, w tym HIV. Coroczną okazją do nasilenia działań w zakresie profilaktyki HIV jest Światowy Dzień AIDS, obchodzony 1 grudnia. W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS organizowane były przez PSSE w Giżycku punkty promocji zdrowia w placówkach oświatowych i zajęcia edukacyjne.</p>	<p><u>Ok. 900 odbiorców</u> działań programowych oraz kampanii społecznych.</p>
5.	<p>Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. (KIK/68)</p>	<p>Celem polsko-szwajcarskiego projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia. Działania podejmowane w ramach programu opierają się o realizację działań kampanijnych, realizację programu edukacyjnego dla młodzieży szkół</p>	<p><u>1240 odbiorców</u> działań programowych. Działania profilaktyczne skierowane były do uczniów gimnazjów, szkół ponadpodstawowych oraz uczniów starszych klas szkół podstawowych. Działaniami związanymi z realizacją programu KIK/68 została objęta również społeczność lokalna.</p>

	 <p>Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych</p>	<p>ponadpodstawowych „ARS...”, prowadzenie zajęć edukacyjnych dla młodzieży i ich rodziców oraz organizację szkoleń. W ramach realizacji projektu nawiązana została współpraca z Komendą Powiatową Policji w Giżycku.</p>	
6.	<p>Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Światowy Dzień Bez Tytoniu „Stop nielegalnemu obrotowi wyrobami tytoniowymi” • Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu 	<p>Światowa Organizacja Zdrowia co roku koncentrując się na innym aspekcie globalnej epidemii jaką jest palenie tytoniu, stara się uświadamiać i ostrzegać ludność przed zgubnymi skutkami tego nałogu. Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu w 2017 roku odbywały się pod hasłem „Tytoń zagrożeniem dla rozwoju”. W ramach Światowego Dnia Bez Tytoniu zorganizowano punkty promocji zdrowia m.in. na Biegach Rodzinnych w Giżycku i w placówkach oświatowych. Przeprowadzone zostały spotkania edukacyjne z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.</p> <p>Cel Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu w Polsce Realizację planu Europy wolnej od dymu tytoniowego osiągamy poprzez tworzenie społecznego i politycznego poparcia idei - organizowanie w skali populacyjnej, ogólnokrajowej i lokalnej kampanii zdrowotnych promujących zdrowy, wolny od dymu tytoniowego styl życia.</p>	<p>Działaniami profilaktycznymi zostało objętych <u>1653 osoby</u> (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów oraz uczniowie ze szkół ponadpodstawowych oraz społeczność lokalna)</p> <p>Działaniami profilaktycznymi zostało objętych <u>624 osoby</u> (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów oraz uczniowie ze szkół ponadpodstawowych)</p>

W roku 2017 działania edukacyjne realizowane były także poprzez następujące interwencje nieprogramowe i akcje informacyjno-edukacyjne:

7.	<p>Akcja „Zdrowe wakacje”</p> 	<p>Celem akcji było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń dzieci i młodzieży przebywających na obozach i koloniach letnich. Działania prowadzone były we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Giżycku</p>	<p>Działaniami prowadzonymi w ramach akcji zostało objętych: <u>350 uczestników</u> kolonii, obozów letnich, <u>56 uczniów</u> klas 0- V SP w Upałtach, <u>ok. 100 uczestników</u> Bajkowego Lata <u>ok. 500 uczestników</u> punktu promocji zdrowia</p>
8.	<p>Światowy Dzień Zdrowia</p> 	<p>Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowali działania zmierzające do zwrócenia uwagi lokalnej społeczności na problem depresji występującej zarówno wśród dzieci jak i dorosłych. Zorganizowano szkolenie dla kadry pedagogicznej oraz prowadzono działania informacyjne.</p>	<p>Informacje dotyczące tematyki obchodów ŚDZ w 2017 roku przesłano do wszystkich szkół i placówek służby zdrowia powiatu giżyckiego. Wspólnie z Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej zorganizowano wykład na temat depresji studentom Uniwersytetu III Wieku</p>
10.	<p>Profilaktyka grypy</p> 	<p>PSSE w Giżycku prowadziła działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży wycieczających na zimowiskach.</p>	<p><u>120 uczestników</u> wycieczki zimowego</p>
11.	<p>Propagowanie zasad higieny osobistej ?</p> 	<p>Podstawowym celem podejmowanych działań było promowanie zdrowia i higienicznego trybu życia. Głównymi działaniami podjętymi w ramach propagowania zasad higieny osobistej była organizacja zajęć edukacyjnych.</p>	<p>Uczniowie placówek oświatowych</p>

12.	Profilaktyka chorób odkleszczowych 	Celem podejmowanych działań było zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka, poprzez podniesienie świadomości społeczeństwa. Przekazywano informacje do lokalnych mediów, prowadzono dystrybucję materiałów prozdrowotnych, organizowano punkty promocji zdrowia i zajęcia edukacyjne.	Działaniami profilaktycznymi objęto ok. <u>800 osób</u> .
-----	--	---	---

Realizacja działań oświatowo-zdrowotnych w 2017 roku opierała się głównie o organizację szkoleń dla bezpośrednich realizatorów edukacji zdrowotnej i profilaktycznej w szkołach. Prowadzono bezpośrednią edukację rodziców, dzieci i młodzieży w zakresie istotnych zagadnień zdrowotnych, takich jak profilaktyka chorób, profilaktyka uzależnień czy też zasady zdrowego stylu życia. Przekazywano materiały informacyjno-edukacyjne do wszystkich współpracujących placówek oraz społeczności lokalnej.

Promocja zdrowia realizowana była poprzez udział w różnego rodzaju festynach i akcjach profilaktycznych.

Współpracowano między innymi ze :

- Starostwem Powiatowym w Giżycku
- Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku
- Komendą Powiatową Policji w Giżycku
- Świetlicą Socjoterapeutyczną w Giżycku
- Zakładem Aktywności Zawodowej
- Placówkami nauczania i wychowania.

Dziękujemy przedstawicielom wszystkich instytucji, organizacji, stowarzyszeń i firm, między innymi Starostwu Powiatowemu, Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku, Nadleśnictwu w Giżycku, którzy wspierali nas w 2017 roku w działalności prozdrowotnej na terenie naszego powiatu, a także wszystkim placówkom oświatowym za rzetelne działania w ramach programów profilaktycznych

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Giżycku**

